

**Hlavný kontrolór
Mesta Banská Bystrica**

**S P R Á V A
HLAVNÉHO KONTROLÓRA MESTA BANSKÁ BYSTRICA
O VÝSLEDKU KONTROLY
č. 2/2015**

(v zmysle § 18f, bod (1), písmeno d) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov).

Na základe poverenia hlavným kontrolórom Mesta Banská Bystrica zo dňa 8. 2. 2016 (poverenie č. 2/2016) vykonali zamestnanci útvaru hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica kontrolu **zákonosti, účinnosti, účelnosti, hospodárnosti a efektívnosti použitia príjmov Mesta Banská Bystrica z finančnej náhrady za vyrúbané dreviny za roky 2010 až 2014, ktoré sú podľa § 48 ods. 1 zákona NR SR č. 542/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov určené výlučne na úhradu nákladov spojených so starostlivosťou o dreviny rastúce na území mesta.**

Kontrola bola vykonávaná v súlade s ustanovením § 18d zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, v súlade s plánom kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica na 1. polrok 2016, ktorý bol schválený uznesením MsZ č. 336/2015 - zo dňa 15. 12. 2015 a v súlade s ustanoveniami §§ 20 až 27 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Kontrolovaným subjektom bol Mestský úrad Banská Bystrica, predmetom a cieľom kontroly bolo preveriť vyrúbenie, evidenciu a následné použitie finančných prostriedkov získaných z finančnej náhrady za vyrúbané dreviny, zákonnosť týchto úkonov najmä v súvislosti s povinnosťami vyplývajúcimi z § 48 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

1. Legislatívne východiská

Problematika starostlivosti o dreviny rastúce na území obce je riešená vo viacerých legislatívnych predpisoch, predovšetkým v zákone č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o ochrane prírody a krajiny) a v zákone č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o obecnom zriadení).

Povinnosť obce starať sa o dreviny rastúce na jej území je priamo ustanovená v § 4 ods. 3, písm. g) zákona o obecnom zriadení, kde sa uvádza, že obec pri výkone samosprávy okrem iného zabezpečuje správu a údržbu verejnej zelene. V tejto súvislosti malo Mesto Banská Bystrica v kontrolovanom období prijaté všeobecne záväzné nariadenie č. 8/2008 o tvorbe, údržbe a ochrane zelene. Toto nariadenie bolo upravené na základe protestu prokurátora č. Pd 106/12-3 zo dňa 23. 8. 2012 uznesením Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici č. 565/2012 – MsZ, bod. III. z 18. 9. 2012.

Zákon o ochrane prírody a krajiny v § 64 medzi orgánmi ochrany prírody v ods. 1, písm. e) uvádza aj obec. Jej úlohy v tejto súvislosti sú upravené v § 69 tohto zákona. Okrem ďalších úloh uvedených v tomto paragrafe vo väzbe na predmet kontroly obec obstaráva a schvaľuje dokument starostlivosti o dreviny (písm. g) a podľa písm. f) v súhlase na výrub drevín ukladá vykonanie primeranej náhradnej výsadby, starostlivosti o ňu, alebo zaplatenie finančnej náhrady podľa § 48 ods. 1. **Finančná náhrada je príjmom obce, ktorá je povinná tieto príjmy výlučne použiť na úhradu nákladov spojených so starostlivosťou o dreviny rastúce na jej území.** (Znenie platné v kontrolovanom období).

Podľa § 54 ods. 2, písm. e) zákona o ochrane prírody a krajiny medzi dokumentáciu ochrany

prírody a krajiny patrí aj dokument starostlivosti o dreviny. Je východiskovým dokumentom na zabezpečenie starostlivosti o dreviny v katastrálnom území obce a v súlade s § 69 ods. 1 tohto zákona ho **obstaráva a schvaľuje obec**. Obsah dokumentu starostlivosti o dreviny je stanovený vyhláškou MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny (§ 24, príl. č. 28).

2. Dokument starostlivosti o dreviny v katastrálnom území mesta – stav vypracovania v kontrolovanom období

Mestské zastupiteľstvo v Banskej Bystrici na svojom zasadnutí dňa 2. decembra 2008 zobralo na vedomie informatívnu správu o príprave materiálu „Dokument starostlivosti o dreviny na území mesta Banská Bystrica“. V informatívnej správe okrem legislatívnych východísk definujúcich povinnosti obce v tejto oblasti bol uvedený aj uvažovaný postup obstarávania Dokumentu starostlivosti o dreviny na území mesta Banská Bystrica a zodpovednosť za jeho zabezpečenie spoluprácou referátu životného prostredia, Útvary hlavného architekta mesta a správcu mestskej zelene príspevkovej organizácie ZAaRES. Zaslanie výzvy na predkladanie ponúk odborne spôsobilým osobám na vyhotovenie dokumentácie ochrany prírody a krajiny bolo stanovené na december 2008 až január 2009 aj s podrobným stanovením obsahu vlastného predmetu obstarávania.

Úlohou vypracovať Dokument starostlivosti o dreviny mesta Banská Bystrica bola poverená spoločnosť EKOJET spol. s r.o. priemyselná a krajinná ekológia, Bratislava na základe výsledkov verejnej súťaže z marca 2009. Prvá etapa bola ukončená v novembri 2009, druhá etapa dokumentu starostlivosti o dreviny bola odovzdaná Mestu Banská Bystrica v auguste 2010. Dokument poskytoval a poskytuje prehľad o rozmiestnení, kvalite a ekologickom, krajnotvornom, estetickom a kultúrno-historickom význame drevín v katastrálnom území mesta a je podkladom na zabezpečenie starostlivosti o dreviny, rozhodovanie mesta ako orgánu ochrany prírody a podkladom pri uplatňovaní náhradnej výsadby za vyrúbané dreviny. Okrem analýzy aktuálneho výskytu drevín dokument obsahoval aj návrhy rámcových opatrení týkajúcich sa starostlivosti o dreviny, vymedzenie pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu a katastrálnu mapu s územným priemetom výskytu drevín a pozemkov vhodných na výsadbu.

Na základe informácie poskytnutej kontrolnému orgánu oddelením životného prostredia Dokument starostlivosti o dreviny na území mesta Banská Bystrica nie je ešte ucelene dopracovaný, pripravujú sa v súčinnosti s oddelením odpadového hospodárstva a údržby verejnej zelene, s oddelením územného rozvoja mesta a architektúry a s príspevkovou organizáciou ZAaRES podklady pre rozpočtovanie ďalšieho pokračovania prác.

V súvislosti s prerokovaním kontroly plnenia uznesení Mestského zastupiteľstva Mesta Banská Bystrica za obdobie 2. polroka 2015 (uznesenie č. 436/2016 – MsZ) bola v diskusii konštatovaná potreba dokončenia tohto dokumentu a následne jeho schválenia v mestskom zastupiteľstve.

Na základe vyššie uvedených podkladov a informácii kontrolný orgán dospel k záveru, že Mesto Banská Bystrica splnilo, resp. plní svoju povinnosť vyplývajúcu z § 69 ods. 1 zákona o ochrane prírody čo sa týka obstarania dokumentu starostlivosti o dreviny rastúce na území mesta. Kontrolný orgán odporučil kontrolovanému subjektu tento dokument dopracovať a schváliť v MsZ.

3. Rozpočet príjmov a výdavkov a čerpanie účelovo viazaných prostriedkov

Kontrolovaný subjekt v kontrolovanom období rokov 2010 až 2014 na príjmovej strane rozpočtu vykázal aj príjmy uvedené v nasledovnej tabuľke. V pravom stĺpci sú uvedené príjmy zinkasované ako finančná náhrada za spoločenskú hodnotu vyrúbanej dreviny v prípade, keď nebola realizovaná náhradná výsadba. Z tabuľky je zrejmé, že počas kontrolovaného obdobia boli príjmy zaznamenané len v rokoch 2013 a 2014.

Rozpočet - príjmy				
rok	ekonomická klasifikácia administratívne poplatky ostatné	rozpočet	skutočnosť *	* v tom finančná náhrada za spoločenskú hodnotu vyrúbanej dreviny
2010	221004 21	204 700	209 070	0
2011	221004 21	204 500	189 548	0
2012	221004 24	3 100	115	0
2013	221004 24	123 000	133 111	129 981
2014	221004 24	2300	5 907	2 554
spolu	X	X	X	132 535

Mesto Banská Bystrica v rokoch 2010 – 2014 miesto náhradnej výsadby drevín uložilo v 9 prípadoch finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny v celkovej sume 136 045 € nasledovným žiadateľom:

žiadateľ	rozhodnutie	suma finančnej náhrady	suma uhradená	poznámka
Energo - Aqua	131874/2012	50 000	50 000	uhradené v roku 2013
Energo - Aqua	125156/2012	70 000	70 000	uhradená v roku 2013
Granvia Constr.	115987/2013	9 981	9 981	uhradená v roku 2013
Geologický ústav SAV	19811/2014	99	99	uhradené v roku 2014
Martin Jakubko	111109/2014	129	129	uhradené v roku 2014
TBB a.s.	111221/2014	1 434	1 434	uhradené v roku 2014
KB Stavomonta	55000/2014	2 987		lehota predĺžená do 31. 3. 2017
Ústav na výkon väzby	113101/2014	892	892	uhradené v roku 2014
DK Partners	38717/2014	523	523	uhradené v roku 2015
spolu	X	136 045	133 058	v roku 2013 uhradené 129 981 € v roku 2014 uhradené 2 554 € v roku 2015 uhradené 523 €

V kontrolovanom období boli teda príjmy z uložených finančných náhrad vo výške spoločenskej hodnoty dreviny, ktorá bola bola vyrábaná bez náhradnej výsadby, v celkovej sume 132 535 € (v roku 2013 suma 129 981 € a v roku 2014 suma 2 554 €).

Mesto Banská Bystrica realizovalo v kontrolovanom období starostlivosť o zeleň a dreviny rastúce na jeho území prostredníctvom príspevkovej organizácie Záhradnícke a rekreačné služby mesta Banská Bystrica. Príspevková organizácia ZAaRES vykonanie prác preukazovala kontrolovanému subjektu dodaciami listami.

Na základe dodacích listov zodpovedný zamestnanec oddelenia odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev vystavil platobné poukazy, ktoré boli podkladom na zaslanie transferov (príspevkov) príspevkovej organizácii.

Mesto Banská Bystrica získané príjmy účelovo určené na úhradu nákladov spojených so starostlivosťou o dreviny rastúce na jeho území v roku 2013 na daný účel všetky nevyčerpano, nevyčerpaných zostalo 65 098,42 €. Mestské zastupiteľstvo uzn. č. 1421/2014-MsZ dňa 30. 6. 2014 schválilo, že tieto nevyčerpané prostriedky budú použité ako kapitálový príspevok organizácii Záhradnícke a rekreačné služby mesta Banská Bystrica na účel revitalizácie zelene v meste Banská Bystrica.

Mesto Banská Bystrica zaradilo tieto prostriedky v roku 2015 do rozpočtu. Dňa 22. 7. 2015 boli finančné prostriedky zaslané na účet Záhradníckych a rekreačných služieb mesta Banská Bystrica. Príspevková organizácia ZAaRES tieto prostriedky dňa 18. 12. 2015 vrátila na účet Mesta Banská Bystrica ako nevyčerpané. V roku 2016 boli tieto prostriedky opätovne zaslané správcovi

mestskej zelene príspevkovej organizácii ZAaRES, ktorá by ich mala čerpať ako kapitálové prostriedky na vybudovanie závlahového systému v mestskom parku. (Informácia z porady príspevkovej organizácie ZAaRES postúpená kontrolnému orgánu prostredníctvom oddelenia rozpočtu a ekonomických analýz).

Kontrolovaný subjekt predložil kontrolnému orgánu celkom 33 dodacích listov, v ktorých boli zahrnuté podľa jednotlivých položiek a jednotkových cien práce v celkovej hodnote 305 461,34 €. Ako práce súvisiace so starostlivosťou o dreviny kontrolovaný subjekt deklaroval na 26 dodacích listoch práce vo výške 81 266,70 €. Kontrolný orgán po preverení skonštatoval, že skutočne vykonané práce súvisiace striktne so starostlivosťou o rastúce dreviny na území mesta boli vykonané vo výške 47 575,79 €. Rozdiely vznikli z dôvodu, že dodacie listy popri vlastnej údržbe drevín obsahovali aj položky súvisiace s údržbou trávnikov, kvetín, resp položky súvisiace s výrubom drevín a s náhradnou výsadbou drevín. Výrub drevín bol zrealizovaný vo výške 7 464,53 € a na novej výsadbe drevín boli zrealizované práce vo výške 53 203,84 €. Spolu boli vykonané práce pri starostlivosti o dreviny vo výške 108 244,16 €. Suma 65 098,42 € ako účelovo viazaná z výberu za nezrealizovanú náhradnú výsadbu ostáva ešte k dispozícii na realizáciu prác.

4. Záverečné zhrnutie kontroly

Kontrolný orgán skonštatoval na základe predložených dodacích listov s overením vecností na nich uvedených, že v rokoch 2013 a 2014 boli vykonané práce v súvislosti so starostlivosťou o dreviny vo výške 108 244,16 €, účelovo ešte ostalo na realizáciu takýchto prác viazaných 65 098,42 €.

Oproti 132 535 € získaných ako finančná náhrada za nezrealizovanú náhradnú výsadbu v kontrolovanom období (resp. v rokoch 2013 a 2014) boli (resp. z viazaných zdrojov budú) zrealizované práce v súvislosti so starostlivosťou o dreviny vo výške 173 342,58 €, teda v rozsahu vyššom, ako boli prijaté zdroje s povinnosťou ich účelového využitia.

Pre celkové dokreslenie obrazu v kontrolovanej problematike kontrolný orgán vychádzajúc z hodnotiacich správ o plnení programového rozpočtu Mesta Banská Bystrica za roky 2013 a 2014 (bez preverovania dodacími listami) skonštatoval, že podľa jednotlivých programov súvisiacich so starostlivosťou o dreviny boli čerpané finančné prostriedky nasledovne:

	2013	2014
príspevok ZAaRES-u na údržbu drevín	30 547	123 281
príspevok ZAaRES-u na náhradnú výsadbu drevín	30 547	28 994
príspevok ZAaRES-u na chemickú ochranu drevín	2 497	1 331
príspevok ZAaRES-u na jelšový háji	8 000	
celkom	186 044	153 606

V Banskej Bystrici, dňa 20. mája 2016

.....
Ivan Petrovič
hlavný kontrolór Mesta Banská Bystrica